

Το Μέγα Σάββατο, το υπερευλογημένο.

Αρχιμανδρίτης Γεώργιος Καψάνης (†).

Μεγάλη εβδομάδα.

Η σημερινή ακολουθία είχε κάτι το ιδιαίτερο. Διαβάστηκαν πολλές προφητείες από την Παλαιά Διαθήκη. Σε καμία άλλη περίπτωση δεν διαβάζονται τόσα πολλά κείμενα από την Παλαιά Διαθήκη όπως σήμερα. Όλα αυτά τα κείμενα είχαν σχέση με το γεγονός που σήμερα εορτάζει η Εκκλησία, την εις Άδου κάθοδον του Κυρίου και το προανάκρουσμα της αγίας Αναστάσεώς Του. Διότι ο σημερινός Εσπερινός είναι Εσπερινός της Αναστάσεως.

Αρχίζουμε με το πρώτο ανάγνωσμα από την Γένεση: «Εν αρχή εποίησεν ο Θεός τον ουρανόν και την γην». Και η Κτίση σήμερα ανακαινίζεται και αναπλάθεται δια του Σταυρού και της Αναστάσεως του Κυρίου, ο οποίος στον πεσόντα κόσμο και στον πεσόντα άνθρωπο δίνει ζωή και αφθαρσία. Ο Ιωνάς στην κοιλία του κήτους τριήμερος· και αυτός σύμβολο του Χριστού και της Αναστάσεώς Του και της εις Άδου καθόδου Του. Ο Ισαάκ και η θυσία του· και αυτός σύμβολο του Χριστού. Οι τρεις Παίδες εν τη καμίνω, οι οποίοι μέσα στην κάμινο έμειναν αλώβητοι από το πυρ, όπως και ο Κύριος εκ της Παρθένου ετέχθη, και όμως η Κυρία Θεοτόκος κράτησε την παρθενία της, και όπως ο θάνατος δεν μπόρεσε να κρατήσει τον Ιησού, αλλά ο Ιησούς νίκησε τον θάνατο. Με όλα αυτά

λοιπόν και τα άλλα αναγνώσματα τα σημερινά μάς ετοιμάζει η Εκκλησία για την Ανάσταση.

Δυστυχώς στις Εκκλησίες στον κόσμο τα αναγνώσματα αυτά δεν διαβάζονται. Είναι δέκα επτά αναγνώσματα. Και δεν διαβάζονται, διότι κρατούν πολλή ώρα. Και επειδή οι Χριστιανοί έξω έχουν τις δουλειές τους, δεν μπορούν να παραμείνουν τόσες ώρες στην Εκκλησία. Μάλιστα δυστυχώς τα έβγαλαν και από τα εν χρήσει βιβλία της Μεγάλης Εβδομάδος και άφησαν μόνο τρεις προφητείες. Μόνο στο Άγιον Όρος διαβάζονται, και ίσως και στα Μοναστήρια έξω.

Και όμως αυτές οι μακρές προφητείες, που είναι και κουραστικές – και σεις θα κουραστήκατε λίγο τόση ώρα να ακούτε τις αναγνώσεις αυτές – και τρόπον τινά είναι και λίγο μονότονες, έχουν και άλλο νόημα. Αυτή η επί μακρόν χρόνον ανάγνωση συμβολίζει και τον χρόνο της Παλαιάς Διαθήκης, που ήταν μία εποχή μονότονη και αυτή. Μία εποχή κουραστική, διότι δεν υπήρχε ανάσταση, διότι οι άνθρωποι δεν είχαν ελπίδα αναστάσεως. Και αίφνης, εκεί που κουραζόμαστε απ' όλα αυτά τα αναγνώσματα – και πριν από μας κουράστηκε η ανθρωπότητα χωρίς τον Αναστάντα Ιησού – εκεί ακούγεται η πρόσκληση του κόσμου όλου, της ανθρωπότητας όλης, των Αγίων, των Δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης και της Εκκλησίας: «Ανάστα, ο Θεός, κρίνον την γην, ότι συ κατακληρονομήσεις εν πάσι τοις έθνεσι» (*). Σαν να λέει η Εκκλησία, σαν να λέει η ανθρωπότητα: «Κύριε, κουραστήκαμε να περιμένουμε. Επιτέλους ανάστα και έλα να κρίνεις τον κόσμο, ο οποίος περιμένει το φως της Αναστάσεώς Σου, για να χαρεί, για να ελπίσει, για να ζήσει». Και ακολουθεί μετά και η Θεία Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου, όπου πλέον μέσα σε αυτήν όλο το έργο της οικονομίας του Θεού ξαναβιώνεται και ο σαρκωθείς, σταυρωθείς και αναστάς Κύριος έρχεται εν μέσω ημών και γίνεται δικός μας, και ενωνόμαστε και εμείς μαζί Του, και όλα αυτά για τα οποία ήλθε στην γη μέσω της Θείας Λειτουργίας γίνονται πια σε μας σημερινή πραγματικότητα. Για όλα αυτά λοιπόν δοξάζουμε τον Θεό.

Η Εκκλησία μας με τους ύμνους της χαρακτηρίζει το σημερινό Σάββατο ως το «υπερευλογημένον Σάββατον» (Κοντάκιον Μ. Σαββάτου). «Τούτο γαρ εστί το ευλογημένον Σάββατον· αύτη εστίν η της αναπαύσεως ημέρα, εν η κατέπαυσεν από πάντων των έργων Αυτού ο μονογενής Υιός

του Θεού» (Δοξαστικόν Αίνων). Λέγουν οι άγιοι Πατέρες ότι, εάν ο Θεός, κατά την διήγηση της Αγίας Γραφής, δημιούργησε τον κόσμο σε έξι ημέρες και την εβδόμη ημέρα – το Σάββατο – ανεπαύθη, αυτό το έκανε για να δηλώσει αυτή την ημέρα, την ημέρα της αναπαύσεως εν τω τάφω του Υιού Του, κατά την οποία ο Κύριος, αφού εργάστηκε την σωτηρία μας και τελείωσε το έργο της σωτηρίας με τον σταυρικό Του θάνατο, μετά κατέπαυσε και Αυτός επί τριήμερον την ημέρα του Σαββάτου εκ πάντων των έργων Αυτού, όπως ο Θεός είχε καταπαύσει μετά την έκτη ημέρα της δημιουργίας.

Γι' αυτό η σημερινή ημέρα είναι μία ημέρα μυστική. Η Εκκλησία συμμετέχει μυστικά, εν σιγή, εν σιωπή, στο μυστήριο της καταπαύσεως του Υιού του Θεού, της σιγής του Θεού. Ο Θεός σιγά, είναι στον τάφο Του, και η Εκκλησία αισθάνεται ότι ο Θεός είναι στον τάφο. Αλλά αισθάνεται όμως ότι ο Θεός είναι στον τάφο προσωρινά. Είναι στον τάφο, για να ζωοποιήσει και τους νεκρούς που είναι στον Άδη. Και περιμένει τώρα η Εκκλησία την λαμπρά Του Ανάσταση. Γι' αυτό η σημερινή ημέρα έχει μία σοβαρότητα. Έχει μία σιωπή. Έχει μία συμμετοχή στην σιγή του Υιού του Θεού. Αλλά συγχρόνως έχει μία μυστική χαρά, μία προσμονή, μία αναμονή. Όπως όταν περιμένουμε να γίνει κάτι μεγάλο, κάτι φοβερό, κάτι ένδοξο, κάτι παγχαρμόσυνο, και τρόπον τινά με συγκρατημένη αναπνοή περιμένουμε τότε θα γίνει αυτό. Αυτό το μεγάλο. Έτσι και σήμερα σιωπούμε και περιμένουμε. Και αυτό το μεγάλο που θα γίνει, θα είναι η Ανάσταση του Χριστού, που θα εορτάσουμε με την βοήθεια του Κυρίου στις πρώτες νυκτερινές ώρες, με την ανατολή της νέας ημέρας της Αγίας και Μεγάλης Κυριακής του Πάσχα.

(1986)

(*) Στίχος ψαλλόμενος αντί του «Αλληλούϊα» μετά τον Απόστολο.

Από το βιβλίο: † Αρχιμανδρίτου Γεωργίου, Ομιλίες σε Εορτές του Τριωδίου και περί αρετών (των ετών 1981-1991) Γ'. Έκδ. Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2017, σελ. 198.

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>